

Revisionsrapport

Barn och unga i familjehem

Skellefteå kommun

Linda Marklund
Robert Bergman

November 2013

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning och revisionell bedömning.....	1
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Revisionsfråga	3
2.3.	Metod och avgränsning	3
3.	Granskningsiakttagelser	4
3.1.	Verksamhetens organisation och utveckling.....	4
3.2.	Strategisk styrning.....	4
3.2.1.	Lagstiftning och föreskrift	4
3.2.2.	Policy.....	4
3.2.3.	Mål	5
3.2.4.	Villkor.....	6
3.3.	Stöd och utbildning till uppdragstagarna	6
3.3.1.	Lagstiftning, allmänna råd och lokala riktlinjer	6
3.3.2.	Utbildning.....	7
3.3.3.	Stöd	8
3.4.	Kontroll och hantering av missförhållanden.....	9
3.4.1.	Lagstiftning, allmänna råd och lokala riktlinjer	9
3.4.2.	Kontroll	10

1. **Sammanfattning och revisionell bedömning**

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC granskat socialnämndens handläggning av familjehem. Syftet med granskningen har varit att bedöma om verksamheten i familjehem bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Granskningen har resulterat i följande iakttagelser och bedömningar.

- Nämndens *strategiska styrning* i form av policys, mål, och villkor när det gäller *rekrytering av familjehem* bedöms inte vara tillräcklig. Vi uppmärksammar att nämnd och förvaltning har upprättat målsättningar som rör familjehemsverksamheten generellt, dock inte för rekryteringsarbetet specifikt. Vi uppmärksammar även att verksamheten under de senaste åren har vidtagit ett antal åtgärder i syfte att rekrytera familjehem. Trots detta kvarstår svårigheter att rekrytera lämpliga familjehem i tillräcklig omfattning.
- Rutinerna för att ge *stöd och utbildning* till uppdragstagarna bedöms inte vara tillräckligt tillförlitliga. Bedömningen baseras på att kartläggning och tillhandahållande av utbildningsinsatser, som tillgodoser mer specifika behov när det gäller familjehemsvård, inte sker på ett systematiskt vis. Vi uppmärksammar att det stöd som tillhandahålls av familjehemssekreterarna många gånger upplevs som bra. Våra intervjuer indikerar dock att det även kan finnas större stödbehov, hos vissa familjehem, än vad som i dagsläget tillhandahålls. Vi vill uppmärksamma nämnden på att detta även gäller mer "erfarna" familjehem, framförallt beroende på att varje barn/ungdom som placeras är olika. Intervjuerna indikerar även att genomförandeplaner som har en avgörande betydelse för att ett målinriktat arbete ska kunna ske inte upplevs ge ett adekvat stöd för samtliga familjehem.
- Uppdragstagarens *kontroll* inom området bedöms i stort som tillräcklig och *rutin för agerande vid missförhållanden* bedöms i stort vara tillförlitlig. Bedömningen baseras på att tillvägagångssättet för regelbundna uppföljningsbesök ger goda möjligheter för kontroll av familjehemsplacerade barns situation. Förslag till nya riktlinjer för kontroll av barn och unga i familjehem i kombination med utarbetad rutinbeskrivning som ger barnet möjlighet att slå larm vid eventuella missförhållanden bedömer vi, rätt tillämpade, ökar förutsättningarna för en tillräcklig kontroll inom området. Samtidigt vill vi uppmärksamma nämnden på att bl.a. följande faktorer; generell brist på tillgång till familjehem, ej frekventa registerkontroller, nya rutinbeskrivningar och hembesök enbart var 6 månad, är riskfaktorer som visar på behovet av regelbundna egenkontroller i verksamheten.
- Vi uppmärksammar att uppföljning sker av familjehemsplaceringar (var 6:e månad samt vid avslut). Då verksamheten ännu inte utvärderat sina målsättningar saknar vi underlag för revisionell bedömning av om verksamheten når *måluppfyllelse*.

Sammanfattningsvis gör vi bedömningen att verksamheten i familjehem delvis bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med delvis tillräcklig intern kontroll.

I syfte att utveckla verksamheten rekommenderar vi att följande förslag prioriteras:

- Att nämnden fastställer tydliga *strategier* för ett aktivt och målinriktat rekryteringsarbete. Rekryteringsinsatserna bör kontinuerligt följas upp och utvärderas i syfte att anpassa de åtgärder som vidtas för att säkerställa tillgången till familjehem.
- Att nämnden säkerställer att samtliga (nya som mer erfarna) familjehems behov av *stöd och utbildning* kartläggs och tillgodoses.
- Att regelbundna *egenkontroller* görs i verksamheten för att säkerställa uppföljning och kontroll av familjehemsplacerade barns situation.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommunens revisorer har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att göra en granskning av nämndens hantering av familjehem.

Placering i familjehem är den vanligaste formen av dygnet runt-vård i Sverige. Med familjehem avses ett enskilt hem som på uppdrag av kommunen tar emot barn och unga för stadigvarande vård och fostran. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte sköts och utvecklas på avsett sätt.

Revisionsobjektet i denna granskning är socialnämnden. Av nämndens reglemente framgår att den fullgör kommunens uppgifter inom ramen för socialtjänstlagen.

2.2. Revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om verksamheten i familjehem bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Inom ramen för granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Är den strategiska styrningen i form av policies, mål och villkor tillräcklig? Särskilt fokus på rekrytering av familjehem
- Tillämpas tillförlitliga rutiner för att ge stöd och utbildning till uppdragstagarna?
- Utövar uppdragsgivaren en tillräcklig kontroll inom området? Är rutin om agerande vid missförhållanden i familjehem tillförlitlig?
- När verksamheten måluppfyllelse?

2.3. Metod och avgränsning

Granskningen har skett genom analys av nämndens och verksamhetens dokumentation inom området, tex styrkort 2013, serviceförklaringar, verksamhetsbeskrivning 2013 samt verksamhetens genomförda utvärdering. Vidare har vi genomfört intervjuer med chef för barn- och ungdomsenheten och chef för familjehemsgruppen. Vi har även intervjuat fyra familjehem som för närvarande fungerar som uppdragstagare till Skellefteå kommun, dvs har barn/ungdom placerade hos sig.

Granskningen avgränsas i tid huvudsakligen till år 2013.

3. Granskningsiakttagelser

3.1. Verksamhetens organisation och utveckling

Inom barn- och ungdomsenheten finns en familjehemsgrupp bestående av 7,0 familjehemssekreterare 0,5 handledare och 1,0 projektanställd¹ specialpedagog. Gruppens uppgift är att *rekrytera* familjehem samt *handleda, utreda och stödja* familjehem. Gruppen ansvarar även för planering och genomförande av *familjehemsutbildning* och fortbildning.

Antalet familjehemsplacerade barn och ungdomar i kommunen, antal vårddygn och kostnader framgår av nedanstående sammanställning. Uppgifterna är hämtade från förvaltningens egna statistik.

	2010	2011	2012
Antal familjehemsplaceringar	204	197	224
Total kostnad familjehemsvård, tkr	26 100	25 100	28 400

Kostnaden för ett vårddygn år 2013 i familjehem uppgår till ca 685 kr/dygn. För förstärkta familjehem är motsvarande kostnad ca 1160 kr/dygn. Motsvarande kostnad för ett vårddygn vid anlitan av privat aktör, s.k. konsulentstödda familjehem, uppgår till ca 3000 kr/dygn.

3.2. Strategisk styrning

3.2.1. Lagstiftning och föreskrift

Av socialstyrelsens föreskrifter² framgår att socialnämnden ska *kartlägga och analysera behovet* av familjehem och hem för vård eller boende för placeringar av barn och unga på kort och lång sikt.

Nämnden ska, med kartläggningen och analysen som utgångspunkt, planera för och *vidta de åtgärder* som krävs för att *säkerställa tillgången* till hem som kan erbjuda vård som är trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet.

3.2.2. Policy

Granskningen visar att nämnden inte fastställt någon *policy/strategi för rekrytering av familjehem*.

Av intervjuer framgår att verksamheten nyligt har upprättat förslag till *rutiner för placering av barn och unga i familjehem, jourhem eller HVB*. Granskning av rutinbeskrivningen visar att denna bl.a. innehåller bl.a. en redogörelse för vilka åtgärder som förvaltningen planerar vidta för att säkerställa tillgången till familjehem, på kort och lång sikt. Bl.a. ska en plan för rekryteringsarbetet upprättas och bra stöd,

¹ Halvtid t.o.m. september 2013

² SOSFS 2012:11

utbildning och handledning ska ges till befintliga familjehem. Vidare ska diskussion ske om hur konkurrens från privata aktörer ska mötas.

Av våra intervjuer med chef för familjehemsgruppen och chef för barn- och ungdomsenheten framgår att ansvaret för rekrytering av familjehem vilar på familjehemssekreterarna. Det finns ingen sk bank av familjehem och det upplevs vara svårt att rekrytera tillräckligt många familjehem.

Verksamheten har, i syfte att rekrytera fler familjehem, genomfört vissa särskilda satsningar under senare år via annonser i tidningar men också via bl.a. tv-reklam, mässor och kommunens hemsida.

3.2.3. *Mål*

Granskningen visar att socialnämnden 2012-11-29 beslutade om individ och familjeomsorgens styrkort 2013. Styrkortet innehåller den övergripande visionen och önskade läge som fastställts av kommunfullmäktige samt mål och mått för perspektiven medborgare/kund, utveckling/tillväxt, ekonomi och medarbetare. Inom perspektivet medborgare kund finns följande mål och mått;

- *Mål:* Stärkt förmåga till ett självständigt liv oavsett kön.
- *Mått:* I ett slumpvis urval av journaler ska det framgå vad den enskilde vill, uppdelat på män/kvinnor, pojkar/flickor

Granskningen visar att förvaltningen har upprättat ett *måldokument* för familjehemsgruppen 2013 kopplat till individ och familjeomsorgens styrkort. Dokumentet innehåller följande;

- *Vision:* Att ge alla barn som placeras i familjehem i Skellefteå kommun samma chans i livet som övriga barn i samhället
- *Övergripande mål:* Alla barn/ungdomar som placeras av Skellefteå kommun ska ha goda och trygga uppväxtvillkor som lägger grunden för ett självständigt och välfungerande vuxenliv.

Under placeringstiden ska det enskilda barnet vara delaktig i vården och deras behov synliggöras.

- *Delmål:* Skellefteå kommun skall ha väl utredda och förberedda familjehem. Ge de bästa förutsättningar för att BBIC³ :s behovsområden tillgodoses.

Vidare beskriver måldokumentet hur målen ska uppnås, bl.a. ska grundutbildning för så många familjehem/kontaktfamiljer som möjligt ske.

I övrigt uppmärksammar vi att socialnämnden, i maj 2012 antagit *serviceförklaringar* för familjehemsvård. Dessa serviceförklaringar beskriver vad som kan förväntas av den service som kommunen erbjuder, dvs en slags kvalitetsnivå på servicen.

³ BBIC - Barnets Behov I Centrum (utredningsmetodik).

3.2.4. Villkor

Granskningen visar att nämnden inte har fattat något formellt beslut om vilka *ersättningsnivåer* eller *övriga villkor* som ska gälla för familjehem. Av intervjuer framgår att de ersättningsnivåer som kommunen tillämpar följer SKL⁴:s rekommendationer (arvode och omkostnadsersättning).

Av våra intervjuer (med chef för familjehemsgruppen, chef för barn- och ungdomsenheten samt familjehemsrepresentanter) framgår att det råder en konkurrenssituation mellan kommunen och privata aktörer när det gäller ersättningen till familjehem så till vida att privata aktörer lämnar en avsevärt högre ersättning till familjehemmen. De familjehem vi intervjuat uttrycker en irritation över att ersättningsnivåerna skiljer så mycket mellan kommunen och de privata aktörerna.

Revisionell bedömning: Nämndens strategiska styrning i form av policys, mål, och villkor när det gäller rekrytering av familjehem bedöms inte vara tillräcklig. Vi uppmärksammar att nämnd och förvaltning har upprättat målsättningar som rör familjehemsverksamheten generellt, dock inte för rekryteringsarbetet specifikt. Vi uppmärksammar även att verksamheten under de senaste åren har vidtagit ett antal åtgärder i syfte att rekrytera familjehem. Trots detta kvarstår svårigheter att rekrytera lämpliga familjehem i tillräcklig omfattning.

Vi rekommenderar nämnden att fastställa tydliga strategier för ett aktivt och målinriktat rekryteringsarbete. Rekryteringsinsatserna bör kontinuerligt följas upp och utvärderas i syfte att anpassa de åtgärder som vidtas för att säkerställa tillgången till familjehem.

Vidare rekommenderar vi att riktlinjer för de ersättningsnivåer som ska tillämpas av verksamheten formellt fastställs av nämnden samt att familjehemsgruppens målsättningar kompletteras med mätetal så att uppföljning möjliggörs.

3.3. Stöd och utbildning till uppdragstagarna

3.3.1. Lagstiftning, allmänna råd och lokala riktlinjer

Enligt socialtjänstlagen⁵ ska socialnämnden verka för att familjehem *får lämplig utbildning* och enligt socialstyrelsens allmänna råd⁶ bör nämnden se till att utbildningen som familjehemmen får är *anpassad till uppdragets karaktär*. En *genomförandeplan* bör upprättas i samband med att barnet eller den unge placeras.

Förvaltningen har upprättat *riktlinjer för utbildning och fortbildning till familjehem som har uppdrag av Skellefteå kommun*. Granskning av dokumentet visar att detta omfattar *grundutbildning* av familjehem.

⁴ Sveriges Kommuner och Landsting

⁵ 6 kap 7a § Socialtjänstlagen

⁶ SOSFS 2012:11

3.3.2. *Utbildning*

Granskningen visar att *familjehemmens specifika kompetensbehov* inte kartläggs och sammanställs i syfte att dokumentera familjehemmens samlade kompetensbehov. Av intervjuer framgår dock att det i det avtal som upprättas med familjehemmet regleras att familjehemmet *ska delta* i den utbildning och den handledning som kommunen erbjuder respektive bedömer är nödvändig för att det enskilda barnets behov ska bli tillgodosedda.

Det finns inte någon dokumentation som beskriver vilka utbildningar som erbjudits eller i vilken utsträckning respektive familjehem *har deltagit*.

Av intervjuer framgår att verksamheten erbjuder tre huvudsakliga insatser/utbildningar till familjehem; Grundutbildning, Allmän fortbildning samt Övriga seminarier/föreläsningar.

1. *Grundutbildning*

Grundutbildning har erbjudits till familjehem sedan 1992. Utbildning i nuvarande form har funnits sedan 2012 och omfattar 6 tillfällen á 3 timmar under dagtid. Utbildningen genomförs i första hand av familjehemssekreterarna och syftet med utbildningen är att förbereda blivande familjehem på uppdraget samt ge kunskap och förståelse för barns behov, utveckling och villkor. En av de intervjuade familjerna uppger att de blivit inbjudna och deltagit i denna. Utbildningen upplevs i stort vara bra men en synpunkt som framkommer är att det inte fanns färdigt utbildningsmaterial när utbildningen startade upp. De andra familjerna vi intervjuat uppger att de inte fått inbjudan till att delta i denna utbildning.

2. *Allmän fortbildning sk Medleforsdagarna*

Familjehemsdagarna arrangeras årligen och består av 2 dagar med inspirationsföreläsningar riktade till familjehem och socialsekreterare. Samtliga intervjuade familjehem anger att de blir inbjudna till dessa dagar och att de upplever dessa dagar som mycket bra. Den främsta fördelen med dagarna uppges framförallt vara att dagarna ger familjerna tillfälle att träffa andra familjehem och utbyta erfarenheter mellan varandra. Innehållsmässigt anges denna utbildningsinsats däremot inte tillföra så mycket ny kunskap.

Granskningen visar att förvaltningen har genomfört en utvärdering bland de familjehem som avslutat sitt uppdrag under 2012. 12 av 24 svarade på utvärderingen. På påståendet *"De utbildningar som vi har fått har varit bra"* svarade samtliga att påståendet *"stämmer mycket bra"*.

3. *Övriga seminarier/föreläsningar*

Tre av de fyra familjer vi intervjuat uppger att de inte erbjuds några övriga utbildningsinsatser än vad som angivits ovan och de *efterlyser mer utbildning*, både generell och mer specifik utbildning anpassat efter barnets/ungdomens behov (som exempel kan nämnas specifik kunskap om flyktbarn-/ungdomars behov). Det fjärde familjehemmet uppger att de vid något tillfälle fått erbjudande om föreläs-

ningar men att de inte haft behov av detta utan funnit det tillräckligt med det stöd som kunnat erhållas från familjehemssekreteraren.

3.3.3. Stöd

Av intervju med chef för barn- och ungdomsenheten och familjehemsgruppen framgår att respektive familjehemssekreterare ansvarar för handledning och stöd till familjehemmet. Stödet sker främst via samtal eller träffar med familjehemssekreterarna. Sedan 2009 finns en extra handledningsresurs i gruppen.

Vidare finns stöd när det gäller barnets skolgång att få bl.a. från projektet Skolplus, vilket är ett samarbete mellan skola, familjehem och föräldrar som startats upp under hösten 2011. Samarbetet avser barn 6-11 år och syftet är att förbättra familjehemsplacerade barns skolgång.

Samtliga familjehem som vi intervjuat uppger att de *själva måste be om hjälp* om de behöver stöd under placeringen och att det i många fall är viktigt att ”stå på sig”. Samtliga upplever även att omfattningen av stödet till stor del varierar beroende på vilken familjehemssekreterare som ansvarar för placeringen. Vid jämförelse med tidigare erfarenheter uppger de två familjer med erfarenhet från placeringar av privata aktörer att dessa erbjudit ett väsentligt mer omfattande stöd och att stödet i högre utsträckning skedde på initiativ från de privata aktörerna.

Tre av de fyra familjehem vi intervjuat efterlyser *mer stöd*, speciellt i början av en placering. Detta upplevs vara särskilt väsentligt då båda familjerna upplever att den information de fick *innan* barnet/ungdomen placerades hos dem har varit bristfällig och många gånger missvisande. Det fjärde familjehemmet uppger sig vara mycket trygg i familjehemsrollen och att det därför känns naturligt att ”lyfta luren och fråga” om det är något man vill veta. Detta familjehem upplever också att det stöd som erhålls är mycket bra och en annan familj betonar att de i ett fall då en mer ”akut situation” uppstod upplevde att de fick ett mycket omfattande stöd av socialförvaltningen.

Av förvaltningens egen enkätundersökning (som besvarades av 12 av 24 familjehem som avslutat sitt uppdrag år 2012) framgår att påståendet ”vi har löpande fått bra stöd” fick i snitt 3,3 på en 4-gradig skala. Påståendet som avsåg ”bra information innan uppdraget”, fick 2,8 i betyg.

Tre av fyra intervjuade familjehem upplever stora brister när det gäller användandet av *genomförandeplaner*. Två av familjerna uppger att det för den nu pågående placeringen inte har upprättats någon genomförandeplan, en familj uppger att de inte vet om genomförandeplan upprättats eller inte medan det fjärde hemmet uppger att en genomförandeplan upprättats. Samtliga familjer har dock vid någon av sina placeringar kommit i kontakt med genomförandeplaner och den generella synpunkten från tre av fyra intervjuade familjer är att *innehållet* i genomförandeplanen upplevs som ”luddigt”.

Vid jämförelse med familjernas tidigare erfarenheter från privata aktörer upplevde båda familjerna att de genomförandeplaner som upprättades tillsammans med de privata aktörerna gav ett bättre och tydligare stöd för familjehemmets arbete.

Revisionell bedömning: Vår bedömning är att rutinerna för att ge stöd och utbildning till uppdragstagarna inte är tillräckligt tillförlitlig. Bedömningen baseras på att kartläggning och tillhandahållande av utbildningsinsatser, som tillgodoser mer specifika behov när det gäller familjehemsvård, inte sker på ett systematiskt vis. Vidare uppmärksammar vi att det stöd som tillhandahålls av familjehemssekreterarna många gånger upplevs som bra. Våra intervjuer indikerar dock att det även kan finnas större stödbehov, hos vissa familjehem, än vad som i dagsläget tillhandahålls. Vi vill uppmärksamma nämnden på att detta även gäller mer ”erfarna” familjehem, framförallt beroende på att varje barn/ungdom som placeras är olika. Intervjuerna indikerar även att genomförandeplaner som har en avgörande betydelse för att ett målinriktat arbete ska kunna ske inte upplevs ge ett adekvat stöd för samtliga familjehem.

I syfte att säkerställa mer tillförlitliga rutiner för utbildning och stöd rekommenderar vi att nämnden säkerställer att samtliga familjehems behov av stöd och utbildning tillgodoses. Nämnden bör i samband med detta överväga en tydligare kartläggning av behov och eventuellt en tydligare reglering av enskilda familjehems medverkan i den utbildning som genomförs.

3.4. Kontroll och hantering av missförhållanden

3.4.1. Lagstiftning, allmänna råd och lokala riktlinjer

Av socialtjänstlagen⁷ framgår att socialnämnden noga ska *följa vården* av placerade barn och unga genom regelbundna besök, enskilda samtal samt samtal med familjehemmet och vårdnadshavare.

Av socialstyrelsens allmänna råd⁸ framgår att barnet eller den unge bör besökas av en socialsekreterare minst *fyra gånger per år*. Yngre barn samt barn och unga som nyligen har placerats i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende kan behöva *tätare kontakt*.

Vidare framgår att socialnämnden minst en gång *var sjätte månad* ska överväga om vården fortfarande behövs och hur den bör utformas/inriktas⁹.

Granskningen visar att en *rutinbeskrivning vid missförhållanden i familjehem* nyligt (augusti 2013) har upprättats av socialförvaltningen. Rutinen beskriver tillvägagångssättet vid anmälan och bedömning av eventuellt skyddsbehov.

Av förvaltningens nyligt (oktober 2013) upprättade förslag till *styrdokument vid placering av barn och unga i familjehem* framgår bl.a. att ansvarig socialsekreterare i syfte att följa vården ska lämna sina kontaktuppgifter till barnen och dela ut en broschyr med information om hur man kan nå tillsynsmyndigheten.

⁷ 6 kap 7b § Socialtjänstlagen

⁸ SOSFS 2012:11

⁹ 6 kap 8 § Socialtjänstlagen

3.4.2. *Kontroll*

Genomförd tillsyn/kontroll

Enligt chef för familjehemsgruppen tas *registerutdrag* (från polismyndigheten, socialtjänst, kronofogden och i vissa fall försäkringskassan¹⁰) innan ett barn placeras i familjehemmet. Familjehemmet lämnar samtyckte till att dessa registerutdrag genomförs, vilket även dokumenteras i familjehemsutredningen. Uppföljande kontroller av eventuell förekomst i dessa register under pågående placering sker dock inte.

Av intervjuer framgår att *uppföljningsbesök* i familjehemmen genomförs varje halvår, inför nämndens övervägande om vården fortfarande behövs. De intervjuade familjehemmen intygar att uppföljning genomförs halvårsvis via besök och upplevelsen är att uppföljningsbesöken förbättrats under senare år, exempelvis så tillvida att a) hemmet besöks av både familjehemssekreterare och socialsekreterare och b) ett speciellt frågeformulär fylls i av familjehemssekreterarna vid besöken. Inget av familjehemmen upplever däremot att uppföljningen kopplas till någon genomförandeplan. Ett av de fyra intervjuade familjehemmen uppger att de får besök med tätare frekvens än halvårsvis, dvs fyra gånger per år.

Av intervjuer framgår att det faktum att hemmet besöks av såväl familjehemssekreterare som socialsekreterare upplevs bidra till att eventuella missförhållanden i högre utsträckning kan upptäckas. Vid besöken fokuserar socialsekreteraren på barnet och genomför även en separat intervju med barnet.

Omprovning och omplaceringar

Av intervju med chef för familjehemsgruppen och chef för barn- och ungdomsenheten framgår att nämndens överväganden om fortsatt vård i stor utsträckning sker inom lagstadgad tid.

I individ och familjeomsorgens verksamhetsbeskrivning 2013 redovisas antalet omplaceringar de tre senaste åren.

	2010	2011	2012
Antal omplaceringar	4	4	1

Utvärdering efter avslutad insats

Av intervjuer med chef för familjehemsgruppen framgår att den sk. ”Karlstadsmodellen” nyligt börjat användas för att, i efterhand, utvärdera familjehemsvården. Målsättningen är att få feedback direkt från källan, dvs. från f.d. placerade barn och fånga upp deras synpunkter på vad som kan förbättras. Intervju sker två år efter avslutad placering och barnet måste ha fyllt 18 år.

¹⁰ Sker i de fall någon i familjen uppstår ersättning från försäkringskassa, exempelvis pension eller sjukpenning.

Resultatet av intervjuerna som genomfördes under 2012 visade att 7 av 9 som deltog i intervjuerna upplevde familjehemmet som sina egna föräldrar. Utöver detta har olika reflektioner uppkommit utifrån intervjuerna, exempelvis stödet till föräldrarna och hur familjehemsgruppen jobbar med att avsluta placeringar.

Uppföljning av mål

Granskningen visar att individ- och familjeomsorgens verksamhetsbeskrivning 2013 innehåller en redogörelse för vilka aktiviteter som genomförts av familjehemsgruppen i syfte att uppnå nämndens målsättningar. Bedömning av familjehemmens måluppfyllelse har dock inte genomförts.

Revisionell bedömning: Uppdragsgivarens kontroll inom området bedöms i stort som tillräcklig och rutin för agerande vid missförhållanden bedöms i stort vara tillförlitlig. Bedömningen baseras på att det tillvägagångssätt för regelbundna uppföljningsbesök som beskrivits för oss (med socialsekreterare som fokuserar på barnets behov) ger goda möjligheter för kontroll av familjehemsplacerade barns situation. Förslag till nya riktlinjer för kontroll av barn och unga i familjehem i kombination med utarbetad rutinbeskrivning som ger barnet möjlighet att slå larm vid eventuella missförhållanden bedömer vi, rätt tillämpade, ökar förutsättningarna för en tillräcklig kontroll inom området.

Samtidigt vill vi uppmärksamma nämnden på att bl.a. följande faktorer;

- generell brist på tillgång till familjehem,
- ej frekventa registerkontroller,
- nya rutinbeskrivningar,
- hembesök var 6 månad och,

är riskfaktorer som visar på behovet av regelbundna egenkontroller i verksamheten.

Vi vill därför betona vikten av att regelbundna egenkontroller görs för att säkerställa uppföljning och kontroll av familjehemsplacerade barns situation.

Vi noterar att verksamheten följer upp placeringar var sjätte månad samt att uppföljning sker vid avslut av familjehemsplaceringar. Då verksamheten ännu inte utvärderat sina målsättningar saknar vi underlag för revisionell bedömning av om verksamheten når måluppfyllelse.

2013-11-18

Linda Marklund

Projektledare

Bo Rehnberg

Uppdragsledare